

Genetická nestabilita pri vegetatívnom rozmnožovaní Gladiol

Tento príspevok by mal pripomínať že nenarábame s gladiolami správne, totiž takmer všetci pestovatelia máme na svedomí degradáciu kvality jednotlivých odrôd. Prepáčte ak sa to priamo vás netýka.

Začnem slovami nebohého priateľa, ktorý z vlastného pozorovania- aj keď nenachádzal vysvetlenie, často vravieval: „ Peter iba raz, prípadne dva krát uvidíš nový kríženec kvitnúť v plnej paráde, teda veľkosti, farbe, zdravosti.. v ďalších rokoch postupne všeobecne sa znižuje kvalita novej odrody“. Nehľadali sme a tým ani nenašli odpoveď prečo.

Dnes toho vieme viac o degradácii odrôd a práve o tom pár viet. Je zaujímavá náhoda keď som túto tému chcel popísať , prišiel príspevok o ktorý som požiadal pána Andreja Baranova- svetovú špičku v šľachtení gladiol a uznávaného odborníka.

Pán A. Baranov to vidí takto a má pravdu:

„Vybraný hybrid pozorujem počas 5-7 rokov kvitnutia. Prečo?. Po prvé, napriek vegetatívne rozmnožovaniu sa zistilo, že v prvých 2-4 rokoch (kvôli genetickej nestabilite) sa mnohé vlastnosti hybridu (počet púčikov, výška atď.) výrazne menia. V druhom roku kvitnutia máme často 26-28 púčikov, ale do piateho roku kvitnutia zostane len 22-24 pukov. Ostatné charakteristiky sa ťažšie kontrolujú“. Tolko z pohľadu A. Baranova.

Záver: Vegetatívne rozmnožovanie gladiol cez výsadbu brutov, negarantuje genetickú stabilitu danej odrody !!.

No zrejme nič nové pod slnkom ale moja skúsenosť je taká, že prakticky od jednotlivcov, malé firmy až po gigantov v produkcii gladiol sa so pozitívnou selekciou zaoberajú len minimálne alebo vôbec.

Odpoveď čo s tým je jednoduchá ale v praxi poriadne náročná. Totiž nič iné nám nezostáva ako pozitívny výber. Mal by sa realizovať od prvého vysadenia jednoročnej kvetu schopnej hlúzy z novej odrody. Teda napríklad : z tridsiatich kusov prvý krát kvitnúcej odrody Emily označiť 1-3 jedince (najlepšie farebnou stuhou) ktoré najlepšie zodpovedajú prvému kvetu z prvej originálnej hlúzy z kríženia alebo ho dokonca kvalitou prekonávajú, čo je častý prípad. Tu sú dva príklady z praxe. Odroda „Thália“ je farebne veľmi zaujímavá ale pri prvom kvitnutí som pozoroval že niektoré kvety vybočujú do strán. V druhom roku kvitnutia z jednoročných hlúz, som zbadal dva kvetné klasy u ktorých bolo usporiadanie kvetov v pravidelnom dvojrade bez vybočenia do strán. Len od označených jedincov som bral brut a doposiaľ odrodu udržiavam v dobrej kvalite. Takže nesadme všetky cormels z danej odrody. Niekedy menej je viac.

Iným príkladom je pekná odroda Smutný Akant od kolegu P. Mimránka. Pôvodne silný rázštep kvetov ju výrazne hendikepoval. Dnes ju vídať na výstavách bez tohto problému, avšak medzi pestovateľmi stále kolujú aj jedince s veľkou nepeknou stredovou medzerou medzi kvetmi.

Selekciu sa snažím robiť niekoľko rokov aspoň na najkvalitnejších odrodách ale fyzicky a časovo nestíham !.

Ak nebudeme selektovať tie najkvalitnejšie jedince v rámci danej odrody, postupom rokov znehodnotíme našu pôvodne krásnu zbierku gladiol !.